

Nr 717

Av herrar **Wedén** och **Gustafsson** i Skellefteå, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 171, angående förbättring av ersättningarna inom den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen m. m.*

I proposition nr 171 föreslår Kungl. Maj:t en ökning av statsbidragen till de erkända arbetslöshetskassorna i syfte att höja ersättningsbeloppen från kassorna. Regeringen har motiverat sitt förslag i detta avseende med önskemålet att söka kompensera de arbetslösa för de prisstegrande verkningarna av omsättningsskatten. I särskilda motioner från vår sida har yrkats avslag på regeringens förslag om införande av allmän omsättningsskatt. Av vårt ställningstagande till frågan om omsättningsskatten följer att vi yrkar avslag på de med omsättningsskatten förenade kompensationsåtgärderna.

Utöver en ändring av statsbidragsreglerna föreslår Kungl. Maj:t i prop. 171 att ett särskilt anslag om 10 milj. kronor skall anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår. Med detta anslag avses att skapa anordningar för stöd till kassorna i speciella situationer. Departementschefen framhåller:

Vid övervägandet av de åtgärder som bör vidtagas i angivna syfte kan man diskutera att inrätta en fond, som ger viss återförsäkring och garanterar kassorna viss hjälp i särskilda lägen. Genom en sådan anordning skulle man åstadkomma en viss riskutjämning mellan kassorna. Inrättandet av en fond av denna typ, som borde ges en försäkringsmässig uppbyggnad, är emellertid enligt min mening förknippat med sådana problem, att det nu inte är möjligt att framlägga förslag härom. Det är en fråga på längre sikt, som får tagas upp i annat sammanhang, lämpligen i samband med en översyn av försäkringen och andra spörsmål som rör hjälpen till de arbetslösa. (prop. 171, s. 13)

Bidrag av dessa medel skulle i första hand enligt departementschefen utgå för att möjliggöra en förlängning av ersättningstiden till 156 dagar eller att höja alltför låga daghjälsbelopp i den mån dessa önskemål inte kan tillgodoses som en följd av de nyss nämnda åtgärderna. Vidare kan bidrag tänkas behöva utgivas vid stor arbetslöshet eller för en förbättring av rätten till ersättning under säsongbegränsningstid.

Utformningen av arbetslöshetspolitiken har i korthet behandlats i de från vår sida väckta motionerna I: 540 och II: 651. Vi har där bl. a. framhållit:

Av det nu anförda framgår att omsättningsskatten skulle genom sin

kraftiga höjning av kostnadsläget inom landet starkt försvaga de svenska företagens konkurrenskraft gentemot utländska företag. Härigenom blir omsättningsskatten också ett hot mot sysselsättningen. Regeringen räknar tydligen med en väsentlig omfattning av beredskapsarbeten även under nästkommande budgetår. Dessa, som utgör en förhållandevis kostsam form av arbetslöshetsbekämpande politik, skulle finansieras med hjälp av det rikliga penningtillskott till statskassan som omsättningsskatten skulle ge. Det råder ingen meningsskiljaktighet om att samhället bör göra sitt yttersta för att pressa ner alla former av arbetslöshet. Det kan emellertid starkt ifrågasättas, om beredskapsarbeten av traditionell typ är en rationell form härför. Tyngdpunkten i en politik, som vill komma till rätta med inträdande sysselsättningssvårigheter, bör enligt vår mening i första hand ligga i en politik som gagnar företagens konkurrensförmåga och kommersiella slagkraft och vidare på omskolnings- och omflyttningsåtgärder. Ur ekonomisk synpunkt är det vidare rationellt att öka samhällets insatser i fråga om yrkes- och lärlingsutbildning, särskilt inom företagen, för de nu växande årskullarna av ungdomar, som träder ut i arbetslivet. Det måste vara en angelägen uppgift för samhället att hjälpa dem, som drabbats av arbetslöshet till sysselsättning i en normal produktion.

Vid behandlingen av den nu föreliggande propositionen bör riksdagen enligt vår mening ge Kungl. Maj:t dessa synpunkter till känna.

Otvivelaktigt föreligger behov för en viss utbyggnad av samhällets insatser på kort sikt till stöd för dem som drabbas av arbetslöshet, särskilt säsongmässig sådan. Vi kan därför i princip ansluta oss till tanken att särskilda medel nu anvisas för de ändamål Kungl. Maj:t angivit. Vi vill då understryka att dessa åtgärder synes motiverade *oberoende* av omsättningsskattens genomförande.

Departementschefen anmäler att en översyn av arbetslöshetsförsäkringen och andra spörsmål som rör hjälpen till de arbetslösa skall företagas. Vi instämmer häri. Men i avvaktan härpå synes den särskilda medelsanvisningen kunna begränsas till 4 miljoner kronor.

Vi hemställer således,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 171 måtte

1. å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1959/60 under femte huvudtiteln till Särskilt stöd åt erkända arbetslöshetskassor anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor,

2. i skrivelse till Kungl. Maj:t framföra ovan anförda synpunkter beträffande arbetslöshetspolitikens utformning.

Stockholm den 10 november 1959

Sven Wedén

Henning Gustafsson